

gemeente
Oisterwijk

Perspectiefnota 2024-2027 ●

Samen en solide.

April 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Voorwoord	6
SAMEN EN SOLIDE.....	6
1. Financiële samenvatting.....	7
Inleiding.....	7
2. Uitgangspunten.....	9
Financiële uitgangspositie.....	9
Financiële uitgangspunten van deze PPN	9
Coalitieakkoord	9
Aanvulling op coalitieakkoord	9
3 Financieel perspectief	11
Scenario's	11
Conclusie	11
Voortgang gesprekken met Rijk	12
Onderzoek financiële situatie gemeenten in Brabant	12
Correcties op begrotingsresultaat.....	12
Verloop algemene reserve en weerstandsvermogen	13
Risico's en onzekerheden.....	14
4 Coalitieakkoord en Kompasprojecten	15
Gerealiseerde wensen en ambities.....	15
Nog te realiseren wensen en ambities.....	15
Indexering overige kosten > 5%	15
Strategisch personeelsplan	16
Onderwijshuisvesting.....	16
Omgevingswet.....	16
Staalbergven.....	16
Snelfietsroute Oisterwijk-Tilburg	16
Middellange termijn maatregelen verkeersplan Moergestel	17
Meerjaren Onderhouds- en Investeringsplanning buitensportaccommodaties	17
Data infrastructuur ondermijnende criminaliteit	17
Projectondersteuner team Ruimte Beleid	17
Formatie frontoffice medewerker vergunningen	17
Kompasprojecten	18
Beekdalpark/ De Leye	20
Pannenschuur VI	20

Moergestel-Noord (Nieuwenhof).....	20
Taxandria terrein.....	20
Bestemming gronden Bedrijfsweg.....	20
Rondweg Moergestel.....	20
Toekomst Milieustraat.....	20
Kartonnagefabriek/Baerdijk.....	21
Boeke Heesters.....	21
KVL-Noord.....	21
Herontwikkeling Haarendael.....	21
Hondsberg.....	21
Sportpark Stokeind.....	21
Herontwikkeling Den Domp / Monseigneur Bekkersplein Haaren.....	21
Staalbergven.....	21
Doorontwikkeling recreatieparken (o.a. de Noenes).....	21
Herontwikkeling voormalige basisschool Bosstraat.....	22
Oostelvoortjes II.....	22
Processtappen 2024 - 2026.....	22
5. Dienstverlenend Oisterwijk.....	23
Inleiding.....	23
Gemeente Oisterwijk als aantrekkelijke werkgever.....	23
Strategische communicatie.....	24
Eisen digitalisering van gemeentelijke dienstverlening.....	24
Dienstverleners doen we samen.....	24
Regionale samenwerkingsverbanden.....	25
Vastgoed.....	25
Autonome / wettelijke ontwikkelingen.....	25
Nieuwe CAO / indexering salarissen.....	25
Indexering overige kosten.....	26
Formatieve ontwikkelingen.....	26
Uitbreiding formatie beïnvloedt overhead.....	26
Huisvesting gemeentewerf.....	26
Raad en Jongerenparticipatie.....	26
Formatie griffie.....	27
Toeristenbelasting.....	27
Bedrijfsmiddelenplan wagenpark Buitendienst.....	27
Rentelasten.....	27
Verkiezingen.....	27
Correctie kapitaallasten.....	27
6. Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig Oisterwijk.....	28
Inleiding.....	28
Wonen.....	28

Stikstofdiscussie	28
Slimme en duurzame Mobiliteit.....	28
Omgevingswet.....	28
Visie Openbare Ruimte en beleid.....	29
Riolering	29
Uitvoeringsprogramma Toeristische Visie	29
Spelen.....	29
Autonome / wettelijke ontwikkelingen	30
Aanbesteding onderhoudsbestekken openbare ruimte	30
Vervanging brug 19 Aboomsestraat.....	30
Actualisatie Mobiliteitsplan	30
Wensen en ambities.....	30
Duurzaamheid	30
Flexwonen	31
Verduurzaming openbare verlichting	31
Afval.....	31
Buitendienst	32
Uitvoeringsprogramma+ verkeersveiligheid	32
Willem v/d Aa park - Speelvoorzieningen	32
7. Samenredzaam Oisterwijk	33
Inleiding.....	33
Energiecrisis.....	33
Vluchtelingenstromen	33
Arbeidsmarkt.....	33
Hervormingsagenda jeugd	34
Verharding maatschappij	34
Verbinden zorg- en veiligheidsdomein	34
Ontwikkelthema's lokaal plan gemeente - WSD borgen	34
Ambities Jeugdwerkloosheidsvrije zone borgen.....	35
Transformatie naar aanleiding van de nieuwe inkoop WMO, jeugd en OAD	35
Herziening Subsidiebeleid	35
WMO Regiovervoer	35
Onderzoek naar de gevolgen van vergrijzing	35
Gegevensuitwisseling	35
Gastouders	35
Bibliotheek	36
Autonome / wettelijke ontwikkelingen	37
GGD	37
Actieplan Huiselijk geweld en Kindermishandeling	37
Jongerenwerk – accommodatie	37

Participatiewet in balans	37
Wensen en ambities	37
Buurtgezinnen	37
Jongerenregisseur	37
Projectleider Community building Woonzorg	38
Gezond en Actief Leefstijl Akkoord (GALA)	38
BIJLAGE 1 Verwerkte ontwikkelingen in PPN	39
Programma 1 Dienstverlenend	39
Programma 2 Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig	39
Programma 3 Samenredzaam	40
BIJLAGE 2 Gehonoreerde formatie-uitbreiding	41

Voorwoord

SAMEN EN SOLIDE

Beste leden van de raad, beste inwoners,

In 2024 herdenken we in Oisterwijk en in Brabant dat we 80 jaar geleden bevrijd werden. De oorlog ligt dan een mensenleven achter ons. De eerste periode na 1944 stond in het teken van wederopbouw. Daarna volgde een periode van toenemende vrijheid en groeiende welvaart. Ouders mochten verwachten dat hun kinderen het beter zouden krijgen dan zij. Er klonken wel waarschuwingen over de keerzijde van de groei. Maar het credo was lange tijd 'Meer is beter'.

In het begin van deze eeuw komt er langzaam het besef dat groei en voorspoed niet meer vanzelfsprekend zijn. Ouders zijn bezorgd over de toekomst van hun kinderen. Krijgen ze het beter dan wij? Is voor hen een woning nog bereikbaar? Of een pensioen? Of schone lucht? Of een verwarmd huis?

Eigenlijk is ook nú een periode van wederopbouw aan de orde. Bouwen aan een land waar de natuur niet meer wegwijnt. Bouwen aan een land waar gaswinning niet meer nodig is en waar circulariteit de norm is. Bouwen aan een land waar persoonlijke vrijheid niet ten koste gaat van de gezamenlijke opgaven.

Wij, inwoners en bestuurders, bouwen mee. Op lokaal niveau pakken we - mits de financiële rek voldoende is - tal van opgaven op. We steunen bouwiniciatieven, bereiden nieuwe bouwlocaties voor, kijken waar flexbouw kan starten. Ook steunen we maatschappelijke initiatieven voor verduurzaming. In regionaal verband werken we samen voor de opwek van duurzame energie. We kijken hoe we klimaatbestendiger kunnen worden. We zorgen dat de ondersteuning van mensen met een hulpvraag niet alleen efficiënt maar ook nabij en op maat is. We voeren steeds vaker een intensieve dialoog met mensen bij wie de woonomgeving gaat veranderen.

Ondertussen doen we alles om ons hoge voorzieningenniveau in stand te houden. Sport en ontspanning zijn daarbij belangrijke speerpunten. Sportpark Stokeind, Staalbergven en Gemeenschapshuis Den Domp zijn goede voorbeelden.

We dóen dus. En dat kúnnen we ook. Maar alleskunnners zijn we niet. 'Tussen droom en daad staan wetten in de weg en praktische bezwaren'. Dat kan stikstof betreffen, of de krappe arbeidsmarkt, of onze portemonnee.

We rekenen erop dat u in 2024 met ons en met onze gedreven medewerkers meebouwt aan al die stevige opgaven waar we als gemeenschap en gemeente voor staan. En natuurlijk rekenen we op een goed en constructief debat met u over deze PPN 2024-2027.

80 jaar na dato is er opnieuw een wereld te winnen. Ons credo daarbij is: 'Samen en solide'.

Het college

25 april 2023

1. Financiële samenvatting

Inleiding

In deze Perspectiefnota (PPN) wordt een beeld geschetst van de ontwikkelingen die spelen bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2024 - 2027. De belangrijkste ontwikkeling is de financiële situatie vanaf 2026 en in hoeverre het Rijk de gemeenten in Nederland daar in tegemoet wil komen. Door diverse partijen worden daarover gesprekken gevoerd met het Rijk (zie ook hoofdstuk 3).

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de verschillende scenario's, die de gemeente kan hanteren voor het opstellen van de meerjarenbegroting. In onderstaande tabel zijn de uitkomsten verwerkt als we uitgaan van een meerjarenbegroting met twee sluitende jaren (2024 en 2025) en twee niet sluitende jaren (2026 en 2027). Daarbij wordt opgemerkt, dat gezien de vele risico's en onzekerheden, het financiële beeld nog sterk kan worden beïnvloed.

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Uitgangspunt 2024 - 2027	2.256	1.941	-1.279	-2.057
Dienstverlenend	-1.807	-1.884	-2.009	-2.155
Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig	-1.683	-1.650	-1.650	-1.650
Samenredzaam	-960	-834	-834	-201
Totaal lasten	-4.450	-4.368	-4.493	-4.005
Dienstverlenend	1.127	1.149	1.077	1.077
Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig	967	972	972	972
Samenredzaam	856	731	731	98
Totaal baten	2.951	2.852	2.780	2.147
Tekort (-) / Overschot (+)	757	424	-2.991	-3.916
<i>Incidentele baten en lasten</i>	-333	78	18	0
<i>Kapitaallasten investeringen 2024</i>	-100	PM	PM	PM
<i>Taakstellingen</i>	PM	PM	PM	PM
Totaal Correcties op begrotingsresultaat *)	-433	78	18	0
Tekort (-) / Overschot (+)	324	502	-2.973	-3.916

*) In hoofdstuk 3 wordt toegelicht dat het begrotingsresultaat jaarlijks wordt "gecorrigeerd" door de Provincie om te bepalen of de begroting structureel sluitend is en voldoet aan de richtlijnen van het financieel toezicht.

In de volgende hoofdstukken wordt een nadere toelichting gegeven op deze tabel.

In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten voor de begroting weergegeven.

In hoofdstuk 3 wordt een financieel perspectief geschetst, waarbij ingegaan wordt op de verschillende scenario's die de gemeente heeft, het verloop van de algemene reserves en de weerstandsratio en de risico's en onzekerheden die spelen bij deze begroting.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de wensen en ambities uit het coalitieakkoord. In dit hoofdstuk is een overzicht opgenomen met de wensen en ambities die nog niet financieel zijn vertaald in deze PPN. Ook wordt aangegeven welke wensen en ambities uit de PPN 2022 en 2023 in uitvoering of al gerealiseerd zijn.

Daarnaast is een overzicht opgenomen van de kompasprojecten uit het coalitieakkoord met een korte toelichting op de genomen en nog te nemen processtappen. Deze processtappen actualiseren we tweemaal per jaar, bij de begroting en bij de PPN.

In de hoofdstukken 5 t/m 7 wordt per programma aangegeven wat de ontwikkelingen bij het programma zijn en wat is verwerkt in deze PPN, onderverdeeld in autonome / wettelijke ontwikkelingen en wensen en ambities.

In de bijlagen vindt u de financiële overzichten per programma.

2. Uitgangspunten

Financiële uitgangspositie

Bij de start van deze PPN is de balans opgemaakt van de actuele financiële positie van de gemeente. Daarbij is de programmabegroting 2023 als uitgangspunt genomen en zijn de september- en decembercirculaires 2022 en andere relevante ontwikkelingen meegenomen.

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Begroting 2023	1.325	1.147	-3.190	-3.956
Gemeentefonds: septembercirculaire 2022	101	-32	1.079	1.079
Gemeentefonds: herrekening	830	826	832	820
Gemeentefonds: decembercirculaire 2022	0	0	0	0
Uitgangspunt 2024 - 2027	2.256	1.941	-1.279	-2.057

Financiële uitgangspunten van deze PPN

Coalitieakkoord

De basis voor deze PPN is het coalitieakkoord "Gezamenlijk perspectief over grenzen heen". Daarin zijn de volgende financiële uitgangspunten opgenomen:

- We gaan voor een meerjarig sluitende begroting;
- Het richtpunt voor de weerstandsratio blijft 1,5;
- We streven naar een solvabiliteit van minimaal 20%;
- Structurele lasten dekken we met structurele baten;
- Bij (dreigende) tekorten kijken we eerst naar kostenbesparingen binnen de bedrijfsvoering en versoering van beleid. Keuzes maken is onvermijdelijk;
- We gaan de OZB alleen indexeren;
- Nieuwe investeringen halen we niet uit reserves, tenzij het geen vervanging betreft;
- We zetten maximaal in op subsidies ter dekking van de kosten;
- We vangen tegenvallers op binnen het eigen programma.

Aanvulling op coalitieakkoord

In aanvulling daarop worden sinds 2021 de volgende financiële uitgangspunten gehanteerd:

- Voor de uitvoering van nieuwe wettelijke taken gebruikt de gemeente alleen middelen die de gemeente ontvangt van het Rijk;
- Voor nieuwe ontwikkelingen (die vergaande financiële consequenties hebben) worden business cases opgesteld, zodat zichtbaar is welk rendement (maatschappelijk en financieel) het oplevert, wanneer en bij wie. Als het rendement buiten de gemeente ligt, gaan we in

gesprek met deze partij om te kijken of we hierover afspraken kunnen maken. Soms moeten we eerst investeren voordat we het kunnen terugverdienen;

- We onderzoeken andere financieringsmogelijkheden zoals crowdfunding en subsidies vanuit provincie of Rijk. Ook het leggen van verantwoordelijkheden bij inwoners zelf is een te onderzoeken optie.

Zowel de uitgaven als inkomsten in deze PPN zijn vermeld op prijspeil 2023 en worden zoals gebruikelijk bij de begroting 2024 geïndexeerd.

Vanwege de financiële situatie en de grote onzekerheden vanaf 2026 is bij het opstellen van de PPN het uitgangspunt geweest dat er alleen wensen en ambities kunnen worden opgenomen als er dekking is vanuit subsidies, rijksuitkeringen of door andere taken niet of minder uit te voeren.

In de PPN zijn nog niet de effecten van de meicirculaire 2023 opgenomen. Deze worden wel meegenomen bij het opstellen van de begroting 2024.

3 Financieel perspectief

Scenario's

Voor de meerjarenbegroting 2024 – 2027 kan de gemeente van verschillende scenario's uitgaan. Dit heeft te maken met de situatie vanaf 2026, waarin de bijdrage vanuit het gemeentefonds drastisch naar beneden is bijgesteld (ook wel het ravijnjaar genoemd).

De volgende vier scenario's worden hieronder toegelicht:

1. De gemeente neemt geen (extra) maatregelen in 2024
Dit is de uitwerking van de huidige situatie, waarbij we een realistische begroting presenteren met twee sluitende en twee niet sluitende jaren. De verwachting is dat het Rijk de tekorten in 2026 en 2027 slechts gedeeltelijk zal compenseren.
Het tekort in 2026 en 2027 is te groot om met een aantal relatief eenvoudige bezuinigingsmaatregelen op te lossen. Er zullen dus fundamentele keuzes gemaakt moeten worden, zoals bijstelling van ambities en lastenverzwaring. Het college wil in 2024 met de raad in gesprek om richting te krijgen over de maatregelen die in 2025 e.v. ingezet kunnen worden.
2. De gemeente neemt al vanaf 2024 (extra) maatregelen, waardoor 2026 e.v. sluitend is
Bij dit scenario worden er nu al bezuinigingsmaatregelen aangekondigd die met ingang van 2024 effectief in de begroting worden verwerkt. Het risico daarbij is dat het Rijk uiteindelijk voldoende compensatie in het gemeentefonds biedt, zodat bezuinigingen niet nodig zijn. Dit scenario kan leiden tot maatschappelijke onrust.
3. De gemeente neemt pas vanaf 2026 (extra) maatregelen, waardoor 2026 e.v. sluitend is
Dit scenario is bijna gelijk aan scenario 2, alleen worden bezuinigingsmaatregelen pas vanaf 2025 aangekondigd. Het risico dat de gemeente hier loopt is dat de bezuinigingen te laat worden aangekondigd en pas vanaf 2027 effectief in de begroting kunnen worden verwerkt. Daardoor is het mogelijk dat de gemeente onder preventief toezicht van de provincie komt.
4. De gemeente gaat er van uit dat het Rijk het tekort in 2026 en 2027 geheel compenseert
Dit scenario lijkt niet realistisch. De verwachting is wel dat het Rijk een gedeeltelijke compensatie van het tekort zal toekennen, maar niet voor het gehele tekort. Als er niet tijdig maatregelen genomen worden, is het dus mogelijk dat de gemeente onder preventief toezicht van de provincie komt.

Conclusie

In deze PPN is het college uitgegaan van scenario 1. Er is op dit moment nog onvoldoende bekend of en in welke mate het Rijk de tekorten in 2026 en 2027 zal compenseren. In 2023 zullen er nog diverse overleggen plaatsvinden tussen VNG, provincies en het Rijk, waarbij het nog onzeker is wat de uitkomsten zullen zijn. Het college vindt het daarom nog te vroeg om nu al tot grootschalige bezuinigingsmaatregelen over te gaan.

Door in 2024 al wel het gesprek met de raad aan te gaan, wordt voorgesorteerd voor de PPN 2025. De verwachting is dat het Rijk wel zal compenseren, maar niet voor het volledige tekort van de gemeente. Het is dan raadzaam om in 2024 al bezuinigingsmaatregelen, bijstelling van

ambities en/of lastenverzwaringen aan te kondigen, die pas effectief in de begroting 2025 verwerkt worden.

In deze PPN is natuurlijk al wel gekeken dat met de ontwikkelingen die verwerkt worden in de begroting, er geen (grotere) problemen ontstaan in 2026 e.v.. Daarbij is een beoordeling gemaakt dat investeringen die nu noodzakelijk zijn, en tot kapitaallasten leiden in de komende jaren, op den duur niet ten koste gaan van de gewenste voorzieningen voor de inwoners.

Door te kiezen voor scenario 1 en te zorgen dat 2024 en 2025 sluitend zijn, blijven we onder repressief toezicht van de provincie. In het huidige toezichtskader van de provincie is opgenomen dat als de jaarschijf 2024 sluitend is, er niet wordt gekeken naar de andere jaarschijven.

Voortgang gesprekken met Rijk

Op dit moment worden er diverse gesprekken gevoerd door de VNG en de provincies met het Rijk over de financiële situatie bij de gemeenten. De gemeente is aangesloten bij de Hart van Brabant-lobby richting het Rijk. Daarnaast zijn in de regio overleggen over de mogelijkheden die de gemeenten hebben voor het opstellen van de begroting.

Afhankelijk van de voortgang van de gesprekken van de VNG met het Rijk kan de keuze voor een scenario bij het opstellen van de begroting nog wijzigen. Dit zal dan zo spoedig mogelijk met de raad worden gecommuniceerd.

Onderzoek financiële situatie gemeenten in Brabant

In opdracht van de Vereniging Brabantse Gemeenten en de provincie Noord-Brabant is er de afgelopen periode een onderzoek uitgevoerd naar de financiële situatie van Brabantse gemeenten. Doel van dit onderzoek is geweest de financiële situatie bij gemeenten in Brabant in kaart te brengen en tot een oproep te komen aan de Minister van Binnenlandse zaken op de volgende punten:

- Schep duidelijkheid en stabiliteit
- Koppel nieuwe taken aan bijbehorend budget
- Streef gelijkwaardigheid na in de relatie tussen gemeenten en Rijk
- Kies voor structurele financiering in plaats van specifieke uitkeringen.

De Minister heeft aangegeven de problematiek te herkennen en blij te zijn met het gezamenlijke signaal.

Correcties op begrotingsresultaat

Het begrotingsresultaat wordt jaarlijks "gecorrigeerd" door de Provincie om te bepalen of de begroting structureel sluitend is en voldoet aan de richtlijnen van het financieel toezicht:

- Incidentele baten en lasten
Het uitgangspunt is dat structurele baten ingezet worden voor structurele lasten. In de begroting moet dat zichtbaar zijn opgenomen.
De incidentele baten en lasten verschillen jaarlijks. In deze PPN wordt nu een schatting opgenomen van € 333.000 negatief effect op het resultaat van 2024. Deze correctie wordt bij het opstellen van de begroting definitief berekend.

- Kapitaallasten van de investeringen in 2024
De provincie Noord Brabant voert deze correctie uit en deze heeft alleen betrekking op de kapitaallasten van de investeringen in 2024. De correctie is dus afhankelijk van de omvang van de investeringen in 2024. Voorgaande jaren was de correctie tussen de € 70.000 en € 90.000 (negatief effect op het resultaat). In deze PPN wordt nu een schatting opgenomen van € 100.000 negatief effect op het resultaat van 2024. Deze correctie wordt bij het opstellen van de begroting definitief berekend.
- Taakstellingen
De provincie beoordeelt de taakstellingen, die in de begroting zijn opgenomen. Indien deze niet voldoende zijn onderbouwd met een plan van aanpak, dan worden deze taakstellingen niet geaccepteerd en wordt het begrotingsresultaat aangepast. Dit vanuit het uitgangspunt van realistisch begroten.

Verloop algemene reserve en weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve en de algemene reserve grondbedrijf. De benodigde weerstandscapaciteit is wat nodig is om risico's op te kunnen vangen. Dit vertaalt zich in de weerstandsratio. De weerstandsratio geeft de verhouding weer tussen de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit.

We zijn vrij om een norm voor de weerstandsratio te kiezen. In het coalitieakkoord is opgenomen dat we streven naar een weerstandsratio van 1,5. Hoe hoger de ratio hoe meer zekerheid er is om onvoorziene risico's op te kunnen vangen. Maar te hoog is ook niet goed. We willen terughoudend omgaan met de algemene reserve.

We hebben de weerstandsratio met en zonder de grondexploitaties in beeld gebracht. Zo is te zien wat het effect van de grondexploitaties is. Terughoudendheid ten aanzien van geprognosticeerde winsten bij het grondbedrijf is op zijn plaats.

In de volgende tabel geven we inzicht in het verwachte verloop van de algemene reserve (de beschikbare weerstandscapaciteit). Hier is rekening gehouden met het voorlopige positieve rekeningresultaat uit de nog vast te stellen jaarrekening 2022. De incidentele dekking van ontwikkelingen uit deze PPN zijn onttrokken aan de reserve.

<i>(Bedragen x € 1.000)</i>	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve	8.850	8.818	8.786	8.754
Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf	3.178	5.660	6.548	8.962
Totaal	12.028	14.477	15.333	17.716

Voor de berekening van de weerstandsratio is uitgegaan van de laatst bekende risico's bij de jaarrekening 2022. Het daarbij behorende risicoprofiel betreft een bedrag van € 6.465.000.

De verwachte ontwikkeling van de weerstandsratio met en zonder de grondexploitaties is als volgt:

	2024	2025	2026	2027
Weerstandsratio met grondbedrijf	1,86	2,24	2,37	2,74
Weerstandsratio zonder grondbedrijf	1,53	1,53	1,52	1,51

In deze PPN presenteren we een voorlopige ratio van 1,86 voor 2024 (met grondbedrijf) en 1,53 (zonder grondbedrijf).

Ten opzichte van voorgaande jaren is de weerstandsratio verslechterd, maar komt nog steeds boven de afgesproken norm van 1,5 uit. De toename van de algemene reserve wordt voornamelijk veroorzaakt door de geprognosticeerde winsten bij het grondbedrijf.

Risico's en onzekerheden

Hieronder zijn in het kort de belangrijkste risico's en onzekerheden genoemd, waarmee de gemeente nu te maken heeft. Eventueel is bij het betreffende programma een uitgebreide toelichting opgenomen.

- Bijdrage Rijk voor jaren 2026 en 2027
Er zijn nog overleggen door VNG en provincies met het Rijk over het oplossen van de problemen in 2026 en 2027, door de nieuwe systematiek van berekening van het gemeentefonds.
- Inflatie en prijsstijgingen
De inflatie is in 2022 en ook 2023 sterk gestegen. De verwachting is dat deze in de loop van 2023 weer naar beneden gaat, maar de impact van de inflatie is bij diverse posten in onze begroting zichtbaar.
- Hervormingsagenda jeugd
Inhoudelijk en financieel zijn Rijk en gemeenten het inmiddels eens over de Hervormingsagenda. Het is nog niet duidelijk wat de omvang van de financiële consequenties zal zijn voor onze gemeente de komende jaren.
- Klimaat
De financiële bijdragen van het Rijk voor de gemeentelijke uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord zijn nu zeker tot en met 2025. In deze PPN is er van uit gegaan dat de bijdrage structureel tot en met 2030 in een wettelijke regeling wordt vastgelegd. Deze wettelijke regeling wordt pas in 2025 gerealiseerd.
- Omgevingswet
Invoering van de Omgevingswet leidt tot lagere legesopbrengsten, terwijl nog onzeker is wat het effect is op de bedrijfsvoering, zoals de formatie. In 2024 zal een onderzoek uitgevoerd worden naar de effecten van de invoering van de Omgevingswet. De effecten zullen in de begroting 2025 worden verwerkt.
- Precario
Over het heffen van precariobelasting loopt een juridische procedure.

4 Coalitieakkoord en Kompasprojecten

Gerealiseerde wensen en ambities

In de afgelopen perspectiefnota's zijn overzichten opgenomen van wensen en ambities die niet opgenomen konden worden in de begrotingen. In onderstaande tabel zijn de wensen en ambities opgenomen uit de PPN 2022 en 2023, die inmiddels in uitvoering resp. gerealiseerd zijn.

(Bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Toekomstbestendige milieustraat / Gemeentewerf	PM	PM	PM	PM
Implementatie woonzorgvisie	-50	-50	-50	-50
Nationaal park Van Gogh	-13	-13	-13	-13
Sportpark Stokeind incl fase 2	-55	-55	-55	-55
Pannenschuur (school)	-40	-40	-40	-40
Verkeersplan Moergestel (korte termijn)	-6	-15	-15	-15
Flexwonen	PM	PM	PM	PM
Verduurzaming wagenpark buitendienst	PM	PM	PM	PM
Totaal wensen uit PPN 2022 en 2023	-164	-173	-173	-173

Nog te realiseren wensen en ambities

Hieronder is een overzicht opgenomen met wensen en ambities die niet financieel in deze PPN zijn verwerkt. Indien en voor zover de meicirculaire 2023 daar ruimte voor biedt, zullen onderstaande wensen en ambities in de begroting 2024 worden verwerkt.

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Indexering overige kosten > 5%	PM	PM	PM	PM
Strategisch personeelsplan	PM	PM	PM	PM
Onderwijshuisvesting	PM	PM	PM	PM
Omgevingswet	PM	PM	PM	PM
Staalbergven	0	-160	-160	-160
Snelfietsroute Oisterwijk-Tilburg	0	-9	-149	-149
Verkeersplan Moergestel (middellange termijn)	0	-6	-23	-23
Actualisatie MJOP (onderhoud sport)	-50	-100	-50	-50
Data infrastructuur ondermijnende criminaliteit	-165	-80	0	0
Projectondersteuner team Ruimte Beleid	-69	-69	-69	-69
Frontoffice medewerker Vergunningen	-78	-78	-78	-78
Totaal Wensen	-362	-502	-529	-529

Hieronder wordt een korte toelichting gegeven op de wensen en ambities in bovenstaande tabel.

Indexering overige kosten > 5%

In deze PPN is uitgegaan van een indexering van de overige kosten van 5% (zie hoofdstuk 5). Hierbij is nog geen rekening gehouden met de hoge inflatie in 2023. De gemeente ziet nu al dat er in lopende en nieuwe contracten en bij de gemeenschappelijke regelingen gerekend wordt met hogere indexeringen dan 5%. Het is niet altijd mogelijk voor de gemeente om deze hoge

indexeringen te vermijden. Indien bij de meicirculaire 2023 (extra) inflatiecompensatie wordt toegekend, dan wordt deze als eerste ingezet voor indexering van bepaalde kosten.

Strategisch personeelsplan

De komende periode zal een uitvoeringsplan worden gemaakt conform het onlangs vastgestelde strategisch personeelsbeleid. Dit uitvoeringsplan zal op onderdelen om extra, zowel structurele als tijdelijke, uitgaven vragen. Deze worden meegenomen in de begroting 2024. Doelstelling is om de kwaliteit van de ambtelijke organisatie te vergroten en tevens om kosten die gepaard gaan met opvang van verzuim en dure inhuur terug te dringen. Zie voor verdere toelichting hoofdstuk 5.

Onderwijshuisvesting

Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) moet nog worden vastgesteld en daarvoor is noodzakelijk dat in de lopende gesprekken alle schoolbesturen en de gemeente overeenstemming bereiken. Dit heeft ook invloed op de prioritering in de volgorde van de noodzakelijke vernieuwingen.

In 2023 en 2024 worden, vooruitlopend op en onderdeel van het definitieve IHP, de volgende projecten opgepakt:

- De tijdelijke huisvesting op Den Donk in relatie tot 2College en basisschool De Kikkenduut.
- Vernieuwing schoolgebouw op het AZC. Voor het AZC geldt dat een eventuele vernieuwing van het schoolgebouw onderdeel is van het bestuursakkoord tussen de gemeente en het COA. De kosten kunnen deels, via investering of huur, worden bekostigd uit externe bijdragen (de zogeheten OHBA uitkering/gelden).

Deze projecten zijn vanuit de kwaliteit, omvang en de onderwijsinhoud noodzakelijk. De verwachte en beoogde vaststelling is gepland in 2023. Bij een voorspoedig doorloop kan in de loop van 2024 een start worden gemaakt met één of meerdere projecten.

Het is nog niet mogelijk om het financiële effect op de begroting weer te geven, omdat er nog te weinig betrouwbare gegevens zijn om concretere cijfers te geven.

Omgevingswet

Nu de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 een feit is, wordt er in 2024 een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de invoering Omgevingswet op de formatie en de legesopbrengsten. De uitkomsten van dit onderzoek worden (structureel) meegenomen in de begroting 2025.

Staalbergven

Er is gestart met het inzichtelijk maken van de (technische) mogelijkheden bij Staalbergven. Het doel is dat besluitvorming eind 2023 plaatsvindt.

Snelfietsroute Oisterwijk-Tilburg

In 2020 is een mobiliteitskoers vastgesteld waarbij onder andere wordt ingezet op meer gebruik van de fiets in plaats van de auto. Uit onderzoek naar gebruik van de verschillende manieren van vervoer door Oisterwijkers blijkt, dat er een kans ligt binnen de verplaatsingen naar Tilburg. Een directe comfortabele fietsroute parallel aan het spoor naar Tilburg is daarbij een belangrijke voorwaarde.

Middellange termijn maatregelen verkeersplan Moergestel

De middellange termijn maatregelen zijn opgenomen als wens. Waar mogelijk worden deze maatregelen uitgevoerd als dit gecombineerd kan worden met andere werkzaamheden in de openbare ruimte.

Meerjaren Onderhouds- en Investeringsplanning buitensportaccommodaties

We willen dat de buitensportaccommodaties op breedtesport voldoen aan de huidige landelijke normen en toetsingscriteria, die worden gehanteerd door de sportbonden. Er wordt daarom een meerjarig investeringsplan en meerjarig onderhoudsplan buitensportaccommodaties opgesteld om de gemeentelijke buitensportaccommodaties op het gewenste kwaliteitsniveau te houden.

Data infrastructuur ondermijnende criminaliteit

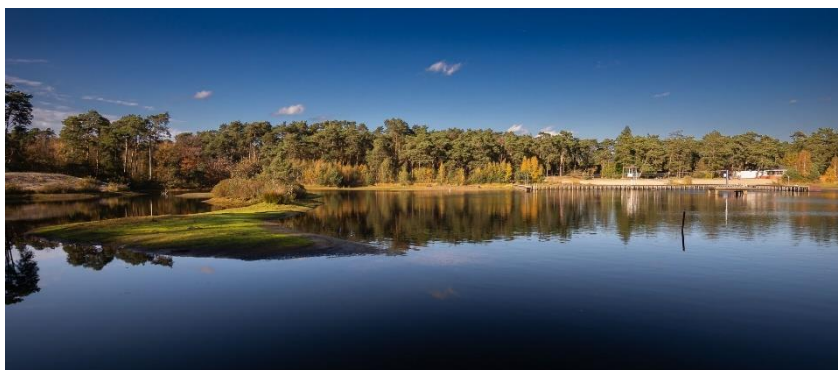
De gemeente Oisterwijk heeft zich gecommitteerd aan de 'Brabantse norm weerbare overheid' (zie ook het door de raad vastgestelde Integrale veiligheidsbeleid). Een thema binnen de 'Brabantse norm weerbare overheid' is het op orde hebben van de eigen informatiepositie ten behoeve van de aanpak van ondermijning. Dit dient te geschieden door op gestructureerde en op juridisch verantwoorde wijze informatie te verzamelen, te verwerken en te delen waardoor informatie gestuurd gewerkt kan worden. Naast het raadplegen van gegevens zou de data ontsloten, gekoppeld en geanalyseerd moeten kunnen worden. Hiervoor is een eenmalige investering nodig om de systemen te ontsluiten en het mogelijk te maken gegevens om te zetten naar informatie en inzicht.

Projectondersteuner team Ruimte Beleid

Het voorstel is om het tijdelijke contract van de huidige medewerker om te zetten naar structurele uitbreiding van de formatie, om te zorgen voor voldoende capaciteit bij het uitvoeren van de Kompasprojecten. Er is echter geen dekking uit (verschillende) projectbudgetten mogelijk.

Formatie frontoffice medewerker vergunningen

Dit betreft het formaliseren van een tijdelijke functie frontofficemedewerker. Deze functie is afgelopen jaar als test tijdelijk ingezet ter ontlasting van de casemanagers. Dit is ook opgenomen in de memo "Verbeterplan vergunningen en ruimte", die behandeld is in het raadsplein in juni 2022.

Kompasprojecten

In het coalitieakkoord is aangegeven dat er de komende jaren een aantal majeure projecten en ontwikkelingen aan de orde komt, de zogenaamde kompasprojecten. In deze en de volgende pagina's wordt verder ingegaan op de kompasprojecten.

Hieronder en op de volgende pagina is aangegeven in welke kern de kompasprojecten zijn gepland. Op de pagina's daarna is kort per project een stand van zaken weergegeven.

Vervolgens is in de tabel weergegeven welke processtappen moeten worden uitgevoerd in de komende jaren. Dit overzicht wordt twee maal per jaar bij de PPN en bij de begroting geactualiseerd.

Moergestel

**Moergestel-Noord
(Nieuwenhof)**

**Herontwikkeling voormalige
basisschool Bosstraat**

Randweg Moergestel

Sportpark Stokeind

Oostelvoortjes II

Haaren

Toekomst Milieustraat

Gemeenschapshuis Den Domp

Boeke Heesters

Herbesteding
gemeentehuis Haaren

Renovatie/herbesteding
Haarendael

Oosterwijk en Heukelom

De Leye

Kartonnagefabriek/Baerdijk

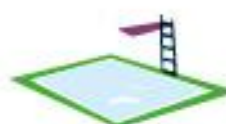
Pannenschuur VI

Doorontwikkeling recreatieparken

Taxandria terrein

Toekomst Staalbergven

Bestemming gronden
Bedrijfsweg

Huisvesting school de Hondsborg

Toekomst Milieustraat

KVL-Noord

Hieronder is per project in het kort een stand van zaken weergegeven. Bij veel kompasprojecten zorgen de stikstofcrisis en capaciteitsproblemen voor vertragingen bij de uitvoering.

Beekdalpark/ De Leye

De raad heeft het ontwikkelscenario vastgesteld. Het bestemmingsplan, beeldkwaliteitsplan en inrichtingsplan worden uitgewerkt en de verkoop wordt voorbereid in 2023. Project loopt conform aangepaste planning van eind 2022. Het doel is om de eerste woningen in 2026 op te leveren.

Pannenschuur VI

Er wordt een visie ontwikkeld, rekening houdend met de uitgangspunten in het Koersdocument Oostflank. Er is iets vertraging ten opzichte van de eerdere planning. Het project is opgenomen als sleutelproject in de Woondeal. Het doel is om in 2025 de omgevingsvergunning te verlenen.

Moergestel-Noord (Nieuwenhof)

De concept stedenbouwkundige visie is door de gezamenlijke partijen opgesteld. In 2023 moet dit verder worden uitgewerkt in een uitvoeringsparagraaf. Het project is opgenomen als sleutelproject in de Woondeal. Het doel is om in 2026 met de bouw te starten.

Taxandria terrein

Er zijn door een initiatiefnemer ontwikkelscenario's opgesteld voor een mogelijke invulling van sport in combinatie met wonen. Daarnaast is een scenario denkbaar dat sport en natuur de ruimte krijgen in dit gebied. De scenario's worden verder uitgewerkt en voorgelegd aan de raad.

Bestemming gronden Bedrijfsweg

De ontwikkeling is onderdeel van het Koersdocument Oostflank. In 2024 vindt visievorming plaats en verdere uitwerking van de plannen. Besluitvorming over de bestemming van de locatie is gepland in 2025.

Rondweg Moergestel

In 2023 wordt onderzocht of een rondweg tot de mogelijkheden behoort. Deze rondweg moet de verkeersdruk in de kern verlichten en dient tevens als nieuwe ontsluiting voor de diverse ruimtelijke ontwikkelingen. De impact, ruimtelijke inpassing, draagvlak, etc. vragen om een gedegen onderzoek en participatie. In 2024 wordt het in grote lijnen helder of een nieuwe ontsluitingsstructuur haalbaar en wenselijk is.

Toekomst Milieustraat

In december 2022 zijn een voorkeursscenario en een terugvalscenario gekozen. De intentieovereenkomst voor de samenwerking met Tilburg is in concept klaar.

Vorbereidingen voor de realisatie van de tweede weegbrug zijn gestart. Het beschikbaar stellen van de middelen zijn meegenomen in de 1ste Berap 2023.

Kartonnagefabriek/Baerdijk

Het bestemmingsplan en de anterieure overeenkomst zijn verder uitgewerkt. In 2023 wordt de procedure afgerond en het bestemmingsplan voorgelegd aan de raad.

Boeke Heesters

Er is een marktscan verricht en er wordt een stedenbouwkundig plan opgesteld. Onder voorbehoud wordt verder gegaan met de verdere plan voorbereidingen.

KVL-Noord

Het stedenbouwkundig plan en het bestemmingsplan zijn verder uitgewerkt. In 2023 wordt het vergunningstraject opgestart. Er worden gesprekken met de ontwikkelaar over de definitieve invulling gevoerd.

Herontwikkeling Haarendael

De contouren van het ontwikkelkader zijn gereed. Op 6 juli 2023 wordt het ontwikkelkader ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Na vaststelling werkt de initiatiefnemer zijn plan voor de herontwikkeling verder uit en wordt een anterieure overeenkomst opgesteld.

Daarnaast beoordeelt de gemeente het integraal conserveringsplan voor gedeeltelijke sloop, sanering en behoud dat is opgesteld door de initiatiefnemer.

Hondsberg

In de afgelopen periode hebben er gesprekken plaatsgevonden met het schoolbestuur van de Hondsberg. De komende maanden worden de gesprekken voortgezet. De verwachting is dat de Hondsberg opgenomen wordt in het Integraal Huisvestingsplan.

Sportpark Stokeind

In september 2022 heeft de raad ingestemd met het voorlopig ontwerp en de nodige middelen beschikbaar gesteld. Het voorlopig ontwerp is verder uitgewerkt naar een definitief ontwerp. Vergunningen zijn aangevraagd en het voornemen is om eind mei 2023 met de werkzaamheden te beginnen. Uit onderzoek blijkt dat de uitvoering van het plan leidt tot depositie van stikstof in het nabij gelegen Natura 2000 gebied. Er wordt gewerkt aan een oplossing hiervoor.

Herontwikkeling Den Domp / Monseigneur Bekkersplein Haaren

Er wordt een ontwikkelkader opgesteld met ruimtelijke en programmatische uitgangspunten voor de herontwikkeling van de locatie van het voormalig gemeentehuis van Haaren en van het huidige Den Domp. Op 3 november 2022 heeft de raad de hoofdopgaven voor het project vastgesteld en een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Als het ontwikkelkader op 6 juli 2023 door de raad wordt vastgesteld, kan het kader uitgewerkt worden in een masterplan.

Staalbergven

Er is gestart met het inzichtelijk maken van de (technische) mogelijkheden bij Staalbergven. Het doel is dat besluitvorming eind 2023 plaatsvindt.

Doorontwikkeling recreatieparken (o.a. de Noenes)

Er is een procesvoorstel opgesteld met als doel om inzichtelijk te maken op welke wijze en onder welke voorwaarden binnen De Noenes permanente bewoning kan worden toegestaan. Er wordt een nota van uitgangspunten opgesteld. Besluitvorming in de raad staat gepland voor september 2023.

In februari van dit jaar heeft een overleg plaatsgevonden met de recreatieparken zonder toeristisch perspectief, waarbij is uitgelegd welke zaken door hun onderbouwd dienen te worden.

Herontwikkeling voormalige basisschool Bosstraat

De omgevingsvergunning en het wijzigingsplan voor resp. de transformatie van het voormalige schoolgebouw naar appartementen en twee kavels voor vrijstaande woningen op het schoolterrein zijn inmiddels onherroepelijk. Op korte termijn wordt de locatie overgedragen aan de ontwikkelaar. De verkoop is inmiddels gestart.

Oostelvoortjes II

De stedenbouwkundige verkaveling is uitgewerkt en er is een concept overeenkomst opgesteld. In 2023 wordt het bestemmingsplan voorgelegd aan de raad. Het project is opgenomen als sleutellocatie in de Woondeal. Het doel is om in 2025 met de bouw te starten.

Processtappen 2024 - 2026

Kompasproject	2024	2025	2026
Beekdalpark / De Leye	Verkoop perceel / Omgevingsvergunning(en)	Start sloop en bouw	Oplevering eerste woningen
Pannenschuur VI	Omgevingsplan	Omgevingsvergunning	
Moergestel-Noord (Nieuwenhof)	Ruimtelijke procedure(s) opstarten	Omgevingsvergunning	Start bouw
Taxandria terrein	Besluitvorming inzake herontwikkeling		
Bestemming gronden Bedrijfsweg	Visievorming en uitwerking	Besluitvorming over bestemming locatie	
Rondweg Moergestel	Go / No go		
Toekomst Milieustraat	Tarieven milieustraten Oisterwijk en Haaren geharmoniseerd door realisatie 2de weegbrug aan de milieustraat Oisterwijk	Start procedure samenwerking Tilburg	
Kartonnagefabriek/Baerdijk*	Omgevingsvergunning / Start sloop en bouw	Oplevering eerste woningen	Bouw gereed
Boeke Heesters*	Start procedure		
KVL-Noord*	Omgevingsvergunning / Start sloop en bouw		Oplevering eerste woningen
Herontwikkeling Haarendael*	Omgevingsplanprocedure en start gedeeltelijke sloop afgebrande gebouwen	Start bouw	
Huisvesting school de Hondenberg	Vorbereidingsfase / uitvoeringsfase	Uitvoeringsfase	
Sportpark Stokeind	Uitvoeringsfase en afronding		
Herontwikkeling Den Domp / Monseigneur Bekkersplein Haaren	Nadere uitwerking masterplan en omgevingsplanprocedure	Start sloop/nieuwbouw locatie voormalig gemeentehuis	
Toekomst Staalbergven	Start uitvoering		
Doorontwikkeling recreatieparken (o.a. de Noenes)	Opstellen omgevingsplan Noenes		
Herontwikkeling voorm. Basisschool Bosstraat *	Verwachte start (ver)bouw		
Oostelvoortjes II	Omgevingsvergunning	Start bouw / Oplevering eerste fase	Oplevering volgende fasen

* *initiatief bij ontwikkelaar*

5. Dienstverlenend Oisterwijk

Inleiding

Het programma dienstverlenend Oisterwijk heeft als doel de organisatie van de gemeente te besturen en faciliteren binnen de financiële middelen die hiervoor beschikbaar zijn vanuit het gemeentefonds en inkomsten die de gemeente genereert door het heffen van gemeentebelastingen en leges.

In dit programma staan de thema's dienstverlening vanuit de gemeentelijke organisatie en bedrijfsvoering. We zien hier een toenemende betrokkenheid van inwoners bij beleidsvoorbereiding en bestuur alsmede een voortschrijdende digitalisering. Daarnaast zien we steeds meer regionale en (boven)lokale samenwerking.

Gemeente Oisterwijk als aantrekkelijke werkgever

Voor een goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers én om de politieke ambities van de gemeenteraad uit te kunnen voeren is een vitale ambtelijke organisatie met een optimale bezetting van cruciaal belang.

De gemeentelijke organisatie heeft in de afgelopen jaren en nog steeds te maken gehad met verschillende crises (corona, vluchtelingen, Oekraïne en energieklimaat). We hebben fors moeten inzetten op tijdelijke, vaak externe, ondersteuning om landelijk beleid uit te kunnen voeren en de piek in de vraag op te kunnen vangen. Steeds meer taken worden overgeheveld vanuit het Rijk waarbij de verwachtingen hoog zijn ten aanzien van de manier van samenwerken en vragen een meer gebiedsgerichte en participatieve aanpak. Maar ook in de manier waarop we ons werk uitvoeren zijn er stevige verwachtingen o.a. op het gebied van dienstverlening, participatie, communicatie, transparantie en op het gebied van IT en social media. We hebben – zoals vele werkgevers - tegelijkertijd door de krapte op de arbeidsmarkt grote moeite met het aantrekken en behouden van talent in de organisatie. Kortom de organisatie staat door stapelende ambities, uitdagende omstandigheden in een krappe arbeidsmarkt onder druk.

Deze krappe arbeidsmarkt, mede ontstaan door de vergrijzing, is terug te zien in de cijfers van verzuim, doorstroom en het aantal niet ingevulde vacatures en het percentage inhuur. Al deze variabelen zijn te hoog. Dat leidt tot gebrek aan continuïteit in de organisatie, te hoge werkdruk hetgeen vervolgens weer van negatieve invloed is op verzuim, doorstroom en inhuur. Kortom, er is sprake van een negatieve spiraal waardoor de dienstverlening aan de inwoners van onze gemeente -ook via de besluitvormingsprocessen in college en raad- onder druk staat.

Om die negatieve ontwikkeling te keren is er in de afgelopen periode een groot aantal interne ontwikkel- en/of verbetertrajecten gestart. Voorbeelden hiervan zijn alternatieve vormen van werving en selectie; organiseren van vacatureborrels, extra focus op binnenhalen van zij-instromers bij het fysieke domein, begeleiding door externe specialisten bij moeilijk in te vullen vacatures en meer gebruik maken van de mogelijkheden die social media bieden. Ingezet is verder op een organisatieontwikkeling waarin het gaat over het inzetten van ieders talenten, het bijbehorende leiderschap en houding en gedrag in samenwerking om onze dienstverlening te verbeteren. Vanaf 1 januari 2023 werken we volgens deze nieuwe structuur en implementeren we verbeteringen die daarmee samenhangen, zoals het verbeteren van kwaliteit, integraliteit en het bestuurlijk-ambtelijke samenspel.

We moeten echter ook meer investeren in het werven, binden en boeien van ons personeel. Hoe blijven we als gemeente Oisterwijk een aantrekkelijke werkgever en zorgen we voor een optimale bezetting van de organisatie? Onze concurrentiepositie ten opzichte van omliggende (grotere) gemeenten en imago als werkgever vraagt om kritisch kijken naar ons functiehuis, onze beloningssystematiek en andere waarderingsmogelijkheden. Hiervoor zetten we in op het bundelen van (al genomen en nieuwe) maatregelen in een strategisch personeelsbeleid.

Strategische communicatie

Maatschappelijke vraagstukken als de toenemende woningnood, tegengaan kansenongelijkheid, de klimaatcrisis, de betaalbaarheid van de zorg, de stikstofcrisis en sociale ongelijkheid hebben ertoe geleid dat burgers zich steeds vaker achtergesteld, niet gehoord of niet geholpen voelen. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot een afnemend vertrouwen in de overheid. We moeten ons uiterste best doen om dat te herstellen. De enorme maatschappelijke opgaven die op ons bordje liggen kunnen we alleen samen aan. Betrouwbaarheid is doorslaggevend voor vertrouwen in de overheid. Met de onlangs vastgestelde communicatiestrategie en het bijbehorende plan van aanpak stippelen we een route uit naar meer tevredenheid over de gemeentelijke communicatie om het vertrouwen te herstellen. In het strategisch communicatieplan is aangegeven dat er behoefte is aan extra ondersteuning van een adviseur communicatie. De kosten worden gedekt uit de subsidie 'Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid' (CDOKE). Zie ook bij Hoofdstuk 6 Duurzaamheid.

Eisen digitalisering van gemeentelijke dienstverlening

De rijksoverheid stelt hoge eisen aan de digitalisering van de gemeentelijke dienstverlening. Om deze uitdaging het hoofd te bieden is in 2022 een gezamenlijke I-visie (informatie visie) opgesteld binnen het samenwerkingsverband Equalit. De speerpunten uit de I-visie, die we hierbij hanteren zijn:

- We werken voor onze inwoners, ondernemers en organisaties
- We werken data gedreven
- We werken op een moderne en betrouwbare -digitale- infrastructuur

Bij een digitale infrastructuur gaat het o.a. over hardware, software, randapparatuur, servers en netwerken die alles verbinden en onze digitale dienstverlening mogelijk maken. Op dit gebied gaan de ontwikkelingen hard, zowel bij de techniek als bij de veiligheid. Twee belangrijke ontwikkelingen kunnen op korte termijn leiden tot belangrijke kostenstijgingen. De ontwikkeling die we VerSaasing noemen. Hierbij staat SaaS voor Software as a Service. Bij VerSaasing verandert de rol van de softwareleverancier. De leverancier installeert de software niet meer op een server (vaak op locatie bij de klant), maar de klant neemt een applicatie af in de vorm van een abonnement. Daarnaast kan verscherpte regelgeving op het gebied van de informatieveiligheid leiden tot kostenstijgingen. De implicaties van de genoemde ontwikkelingen zijn nog onvoldoende duidelijk. Met een benchmarkonderzoek voor gemeenten brengen we dat dit jaar in beeld, waarvoor de voorbereidingen in Equalit-verband inmiddels zijn gestart.

Dienstverleners doen we samen

In december 2021 stelde uw raad de Visie "Dienstverleners doen we samen" vast. Deze visie vraagt ook in 2024 om actie, samen stappen zetten, om het steeds beter te gaan doen. Leren van wat al goed gaat, verbeteren waar nodig. En duidelijk zijn naar onze inwoners, zodat zij weten waar zij aan toe zijn. We informeren uw raad hierover in het Plan van Aanpakken in december 2023 en presenteren dan meteen de projecten voor 2024. Omdat we vanuit de visie bij meerdere uitgangspunten ook insteken op houding en gedrag, op de cultuur van organisatie

en bestuur, koppelen we de uitwerking van de visie ook aan de ontwikkeling van onze organisatie.

Regionale samenwerkingsverbanden

We blijven samenwerking op lokaal, subregionaal en regionaal niveau actief opzoeken. Dit is een belangrijk onderdeel in onze strategie voor de toekomst.

In de samenwerking met Goirle, Hilvarenbeek en Oisterwijk (GHO) behalen we voordelen op kwaliteits-, effectiviteits- en efficiëntie niveau. Door de netwerksamenwerking te verdiepen kunnen we ons echter ook als werkgever onderscheiden van andere gemeenten en maakt dit ons minder kwetsbaar.

In de samenwerking van regio Hart van Brabant zijn inmiddels elf gemeenten actief. Hierbij staat samenwerking centraal op vraagstukken die over gemeentegrenzen gaan, zoals in het Sociaal Domein en op gebied van bouwen en wonen en milieu- en duurzaamheidsopgaven. Onderdeel van Hart van Brabant is ook de samenwerking met Midpoint Brabant, waarin samen met andere gemeenten, maar ook met partners uit onderwijs en ondernemingen, gewerkt wordt aan stimuleren van ondernemerschap, toerisme en recreatie in de regio.

Vastgoed

We dragen zorg voor een optimale balans tussen maatschappelijk en financieel rendement van onze vastgoedportefeuille. Ons vastgoed verduurzamen we aan de hand van het daarvoor opgestelde plan van aanpak. Gebouwen welke niet meer rendabel kunnen worden verduurzaamd en geen bijdrage aan onze beleidsdoelstellingen leveren, komen in aanmerking om afgestoten te worden.

Ten behoeve van de begroting 2024 is het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) geactualiseerd. Dit leidt tot aanpassing van de kosten, zoals opgenomen in de meerjarenbegroting. De kosten zijn te herleiden naar uitgesteld groot onderhoud, prijsstijgingen voor arbeid en materiaal en het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen. Een aantal maatregelen voor verduurzaming worden gecombineerd met het vervroegd uitvoeren van onderhoud, teneinde met de uitvoering te kunnen voldoen aan de voorwaarden die zijn gekoppeld aan toegekende subsidies.

Autonome / wettelijke ontwikkelingen

De autonome resp. wettelijke ontwikkelingen zijn onontkoombaar en moeten worden verwerkt in de begroting. Zie hiervoor de bijlage.

Nieuwe CAO / indexering salarissen

De werkgevers en werknemers zijn het eens geworden over een nieuwe CAO gemeenten voor 2023. Dit betekent een structurele loonstijging van gemiddeld ca. 9%. Er is wel rekening gehouden in de meerjarenraming met een indexering van salarissen, maar onvoldoende om deze salarisverhoging op te vangen. Het resterende bedrag verwachten wij te kunnen dekken uit de extra compensatie vanuit het gemeentefonds.

Voor 2024 en verder verwachten wij dat de indexering zoals opgenomen in de meicirculaire 2023 gelijk is aan de CAO stijging. Deze is daarom budgetneutraal in de PPN verwerkt.

Indexering overige kosten

Op basis van de nu beschikbare informatie wordt uitgegaan van een indexering van de overige kosten van 5%. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de hoge inflatie in 2023. De gemeente ziet nu al dat er in lopende en nieuwe contracten en bij de gemeenschappelijke regelingen gerekend wordt met hogere indexeringen dan 5%. Het is niet altijd mogelijk voor de gemeente om deze hoge indexeringen te vermijden.

Het is nog onbekend in hoeverre er dekking voor inflatiecompensatie in de meicirculaire 2023 wordt opgenomen. Eventuele positieve ontwikkelingen worden in de begroting 2024 verwerkt.

Formatieve ontwikkelingen

Binnen de drie programma's wordt voor diverse teams formatie-uitbreiding gevraagd. In de begroting wordt de formatie-uitbreiding in programma 1 verwerkt. In de bijlage is een tabel opgenomen met de gehonoreerde formatie-uitbreiding. De toelichting op de noodzaak hiervan wordt bij het betreffende programma gegeven.

Uitbreiding formatie beïnvloedt overhead

De omvang van onze gemeentelijke organisatie is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Daarnaast huurt de gemeente ook personeel in voor projecten. Met de uitbreiding van de organisatie zal de bedrijfsvoering mee moeten groeien, zowel in kosten voor werkplekken (zoals bijvoorbeeld licenties, 1e lijns support, e.d.) als in de formatie van ondersteunende functies (P&O, financieel advies, facilitair, ICT, etc.). Hiermee is in het verleden onvoldoende rekening gehouden.

In deze PPN wordt per fte nu gerekend met een opslag van € 5.000 voor werkplekkosten, maar nog niet met de noodzakelijke aanpassing van de formatie van de ondersteunende bedrijfsvoering.

Huisvesting gemeentewerf

Voor de huisvesting op de werf wordt een unit gehuurd van een externe partij. De huur wordt tot en met 2024 gedekt uit het frictiekostenbudget Haaren. Met ingang van 2025 bestaat dit budget niet meer en komen de kosten ten laste van de eigen begroting.

Raad en Jongerenparticipatie

Er is te weinig budget voor structurele en incidentele uitgaven van de raad opgenomen in de begroting. Dit budget wordt onder andere ingezet voor extern vergaderen, videoverslaglegging van raadsvergaderingen en voor andere raadsbijeenkomsten, zoals een heidag van de raad.

Het in 2019 door de raad beschikbaar gestelde budget voor het bevorderen van jongerenparticipatie is niet meerjarig verwerkt in de begroting. In 2023 worden de lopende activiteiten geëvalueerd en worden nieuwe activiteiten voor de komende jaren verkend en uitgewerkt.

Formatie griffie

Voor het goed, transparant en efficiënt functioneren van de gemeenteraad is goede ondersteuning, in het bijzonder door de griffie, een belangrijke randvoorwaarde. Hiervoor is een professionele, volwaardige en robuuste griffie, zowel in kwantiteit als in kwaliteit, nodig.

De raad heeft in februari 2023 besloten om de formatie van de griffie uit te breiden. De jaarlijkse kosten worden in de begroting verwerkt.

Toeristenbelasting

Bij de jaarrekening 2022 is een analyse uitgevoerd op de realisatie van de opbrengsten ten opzichte van de begroting. Hieruit blijkt dat de toeristenbelasting structureel te hoog is ingeschat na de herindeling met Haaren.

Bedrijfsmiddelenplan wagenpark Buitendienst

In verband met het vervallen van de BPM vrijstelling op bestelauto's op brandstof, vanaf 1 januari 2025, dient een aantal investeringen opgehoogd te worden. De BPM is afhankelijk van de CO2 uitstoot van het betreffende voertuig. Aangezien nog niet bekend is welke voertuigen worden aangeschaft is het effect op de aanschafwaarde nog niet bekend. Voorlopig wordt er van uitgegaan dat de aanschafwaarde van een met brandstof aangedreven bestelauto/-wagen circa 38% hoger wordt. Om die reden is besloten om drie voertuigen voor de gladheidbestrijding één jaar eerder te vervangen dan eerder rekening mee gehouden. De effecten op de kapitaallasten worden in de begroting verwerkt.

Gestreefd wordt naar aanschaf van elektrische voertuigen. Soms is de stand van de techniek nog niet ver genoeg om werkbare oplossingen te bieden. Vooral wanneer er veel laadvermogen, trekkracht en actieradius nodig is. Dit speelt vooral bij gladheidbestrijding en calamiteitendienst.

Rentelasten

De verwachting is dat het rentepercentage de komende tijd fors gaat toenemen. Dit betekent ook dat de jaarlijkse rentelasten zullen stijgen, afhankelijk van de herfinanciering van de lopende leningen. In de PPN zijn de effecten verwerkt op basis van jaarlijkse herfinanciering van € 7 mln en een rentepercentage van 3%.

Verkiezingen

De komende jaren zijn er elk jaar verkiezingen. Hier is in de begroting onvoldoende rekening mee gehouden. In verband met de financiële situatie is er voor gekozen om geen investering voor vervanging van de verkiezingsborden op te nemen.

Correctie kapitaallasten

Bij de verwerking van de begroting 2023 is in 2025 een onjuist bedrag opgenomen. Dat wordt nu gecorrigeerd en levert een eenmalig voordeel op.

6. Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig Oisterwijk

Inleiding

Het programma Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig Oisterwijk heeft als doel de leefomgeving van de gemeente Oisterwijk te beheren, te ontwikkelen en te faciliteren door middel van vastgestelde kaders binnen de daarvoor beschikbare middelen.

Oisterwijk is de Parel in 't Groen door de prettige leefomgeving met een veilige, toegankelijke, schone en duurzame openbare ruimte. Voor alle inwoners is voldoende sport- en cultuuraanbod aanwezig. Er is aandacht voor de verschillende woonbehoeften van de inwoners en we stimuleren energieneutraal wonen, ondernemen en denken. De ondernemers zijn positief over het vestigingsklimaat.

Wonen

De komende jaren staat de woningbouwopgave centraal. We zetten in op het versnellen van de ontwikkeling van de verschillende grote woningbouwprogramma's. Hiertoe heeft het college ingestemd met het rapport "Versneld bouwen in Oisterwijk", waarin is voorgesteld om een versnellingssteam op te richten. Hiervoor is ook (tijdelijk) budget beschikbaar gesteld. Het versnellen richt zich op het inrichten van een continu proces waarbij de uitvoering niet vertraagt vanwege capaciteit of complexiteit. Om deze reden is formatie uitbreiding nodig, die de ingezette procedure borgt.

Stikstofdiscussie

De maatregelen rondom stikstof kunnen gevolgen hebben voor projecten die voor de gemeente belangrijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan de woningbouw, sport of recreatie projecten.

Slimme en duurzame Mobiliteit

Het is onze ambitie om de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid binnen onze gemeente te verbeteren. Het toepassen van slimme en duurzame mobiliteitsoplossingen leveren een positieve bijdrage om deze ambitie waar te maken. Hierbij kan gedacht worden aan het faciliteren van auto- en fietsdelen, educatieprogramma's voor jong en oud, het aanbieden van oplaadpunten voor elektrische voertuigen, maar ook aan het aanbieden van goede fietsenstallingen en fietsinfrastructuur. Het is belangrijk om kennis te delen en waar nodig samen met regio gemeenten op te trekken. De uitvoering van slimme en duurzame mobiliteitsoplossingen worden bekostigd uit de bestaande infrastructurele budgetten, zoals opgenomen in de begroting.

Een concreet voorbeeld is de snelfietsroute F58, die Tilburg met Eindhoven verbindt. Voor de aanleg hiervan is een bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst getekend. Iedere gemeente langs de route draagt de kosten voor het aan te leggen deel op eigen gebied, voor de gemeente Oisterwijk bedraagt dit ca. 1,42 km. Hiermee is in de begroting al rekening gehouden.

Omgevingswet

Nu de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 een feit is, wordt er in 2024 een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de invoering Omgevingswet op de formatie en de legesopbrengsten. De uitkomsten van dit onderzoek worden (structureel) meegenomen in de

begroting 2025. Ondanks de zorgvuldige voorbereidingen en trainingen adviseert VNG ons om rekening te houden met extra tijd in het eerste jaar tijdens de opstartfase (eigen maken en verankeren van de nieuwe wet, de processen en de systemen, het volgen van jurisprudentie, bijstellen naar aanleiding van praktijksituaties, etc.). In 2024 is in de begroting al rekening gehouden met eenmalig lagere leges opbrengsten.

Visie Openbare Ruimte en beleid

Na het vaststellen van de Visie Openbare Ruimte en het actualiseren van het hoofdbeleid Groen, Water, Openbare Ruimte en Openbare Verlichting werken we verder aan het opstellen van de Leidraad Toegankelijk Oisterwijk, het Handboek Openbare Ruimte, Leidraad Circulair Inkopen en Duurzaam Aanbesteden Openbare Ruimte (bewust toepassen materialen en grondstoffen in de openbare ruimte).

De komende jaren werken we aan het inlopen op het groot onderhoud wegen en groen. Bij de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld een voorziening wegen te vormen om de achterstand in het onderhoud in de komende 5 jaren te reduceren tot een minimaal niveau. Hierbij voldoen wij aan de vereisten zoals opgenomen in de begrotingsbrieven van de provincie.

Riolering

Bij riolering speelt een aantal ontwikkelingen op het gebied van water afvoer. Het gaat hierbij om het doel om minder water af te voeren naar de rioolzuivering door afkoppeling van regenwater en aanpassingen in rioolsystemen, minder vuil rioolwater over te storten en de effectiviteit van afvoer van vuilwater te vergroten. Om verdroging tegen te gaan wordt gewerkt aan berging van regenwater op locatie en infiltratie daarvan in de bodem. Door evaluaties en onderzoeken uit te voeren worden verbetermaatregelen voorgesteld en waar mogelijk uitgevoerd. Vervanging of aanpassing van riolering vindt zo veel mogelijk integraal plaats met bovengrondse reconstructies en onderhoudsopgaven.

De eventuele financiële effecten worden meegenomen bij de berekening van de rioolheffing.

Uitvoeringsprogramma Toeristische Visie

In 2023 wordt het Uitvoeringsprogramma voor de Visie Toerisme en Recreatie opgeleverd. In 2024 starten we met de uitvoering van het uitvoeringsprogramma. Om het uitvoeringsprogramma daadwerkelijk ook uit te kunnen gaan voeren is er budget nodig. Dit budget geeft de projecten met de hoogste prioriteit voldoende middelen om opgestart te kunnen worden. Op dit moment is nog niet bekend hoeveel budget er nodig is en of er bestaand budget is wat we hiervoor kunnen aanspreken. Bij het opstellen van de begroting 2024 worden eventuele wijzigingen verwerkt.

Bij de projecten met hoge prioriteit kan onder andere gedacht worden aan het uitbreiden van het fiets- en wandelnetwerk op gronden van boomkwekers en agrariërs, het opzetten van een consistent netwerk voor het ophalen van cijfers en feiten over de sector en het ondersteunen van evenementen in de vorm van advies en begeleiding.

Spelen

Sporten, bewegen en spelen zijn belangrijke bezigheden die bijdragen aan preventie. Op deze terreinen wordt beleid ontwikkeld. Dit beleid wordt onderdeel van het gezondheidsbeleid.

Autonome / wettelijke ontwikkelingen

De autonome resp. wettelijke ontwikkelingen zijn onontkoombaar en moeten worden verwerkt in de begroting. Zie hiervoor de bijlage.

Aanbesteding onderhoudsbestekken openbare ruimte

In 2022 heeft het college besloten voor het onderhoud van de openbare ruimte nieuwe aanbestedingen te starten. Nu alle bestekken zijn aanbesteed en gegund blijken er verschillen te zijn tussen de aanneemsommen en de beschikbare middelen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door inflatie (energie, personeel, materiaal), het aanpakken van achterstanden in onderhoud en beter inzicht in het bestaande areaal (door inventarisatie van het te onderhouden gebied).

De gemeente heeft via het gemeentefonds een extra post ontvangen voor compensatie van inflatie. Van deze post kan een gedeelte ingezet worden voor dekking van het tekort.

Vervanging brug 19 Aboomsestraat

Uit inspectie en nader onderzoek is gebleken dat de verkeersbrug over de Reusel aan de Aboomsestraat constructief niet meer voldoet. Op dit moment is er een aslastbeperking ingesteld van max. 20 ton. Aangezien dit een brug is die veel voor zwaar landbouwverkeer wordt gebruikt dient de brug te worden vervangen.

Actualisatie Mobiliteitsplan

Het doel is een evenwicht te bereiken tussen bereikbaarheid, leefmilieu en klimaat waarbij een transitie voor langere termijn wordt ingezet. In 2024 worden de ambities en opgaven vertaald in een actualisatie van het huidig verkeers- en vervoersbeleid. Dit betreft een wettelijke taak.

Wensen en ambities

De wensen en ambities komen voort uit het coalitieakkoord of door de raad vastgesteld beleid. Hiervoor is een keuze om ze wel of niet uit te voeren. Onderstaande thema's zijn wel in de PPN verwerkt. Zie hiervoor de bijlage.

Duurzaamheid

In lijn met het landelijke Klimaatakkoord, de Regionale Energie- en Klimaatstrategie (REKS) en de gemeentelijke Duurzaamheidsagenda is het onze ambitie om in 2050 een klimaatneutraal Oisterwijk te realiseren. Onder de vlag van de REKS werken wij -evenals voorgaande jaren- regionaal samen aan duurzaamheid, zoals bij het opzetten en realiseren van projecten in het kader van de energie- en warmtetransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie.

We hebben bij het Rijk een uitkering aangevraagd in het kader van de 'Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid' (CDOKE). Deze rijksuitkering krijgt op termijn een structureel karakter en wordt verankerd in een wettelijke regeling. Zoals in de regeling is voorgeschreven gebruiken wij de uitkering van het Rijk in ieder geval voor het inzetten van personele capaciteit, die nodig is voor de uitvoering van ons klimaat- en energiebeleid en de communicatie daaromtrent (zie hiervoor bijlage 2 Gehonoreerde formatie-uitbreiding).

Flexwonen

Er is een groot tekort aan (sociale huur)woningen in de regio. In de gemeente Oisterwijk zijn er veel plannen voor nieuwe woningen. Naast deze plannen wil de gemeente versneld woonruimte creëren. Flexwonen is daarbij een oplossing voor de woningzoekenden.

In de raadsvergadering van 29 september 2022 heeft de gemeenteraad vier locaties aangewezen om vervolgonderzoek voor flexwonen op te starten en bij haalbaarheid de flexwoningen te laten realiseren. Hierbij is besloten om de gronden 'om niet' bouwrijp op te leveren aan de woningbouwcorporaties voor een maximale exploitatieperiode van 15 jaar.

Uit de vervolgonderzoeken zijn voor de locaties Moergestelseweg in Oisterwijk en Gildepad in Haaren haalbare plannen gekomen. In 2023 worden voor deze locaties investeringskredieten aangevraagd. De kapitaallasten van deze kredieten, rekening houdend met de bijdragen van de woningbouwcorporaties en subsidies van het Rijk, worden in deze PPN meegenomen.

Voor de locatie Scheerman zoeken wij een samenwerking met een marktpartij voor het bouwen van flexwoningen.

Verduurzaming openbare verlichting

De komende tijd wordt ingezet op het verduurzamen en efficiënter laten werken van de openbare verlichting. Hiervoor is een investering nodig. Deze investering leidt tot hogere kapitaallasten, maar voorkomt dat de energie- en onderhoudskosten stijgen door verouderde verlichtingsarmaturen. In 2023 wordt een investeringskrediet aangevraagd. De kapitaallasten worden in deze PPN meegenomen.

Als besloten wordt tot het niet uitvoeren van deze investering, dan moeten in de begroting 2024 de energiekosten verhoogd worden met hetzelfde bedrag als de kapitaallasten.

Afval

De gemeente Oisterwijk is bezig met een inhaalslag op het gebied van verbetering van de dienstverlening omtrent afvalinzameling en om werk te maken van de circulaire economie. Om deze kwaliteitsslag te realiseren is uitbreiding van de huidige formatie nodig met een opzichter milieustraten / locatiebeheerder (zorgt voor het ter plaatse afhandelen van klachten, houdt toezicht op de terreinen en op de veiligheid van bezoekers en medewerkers) en een beheerder afval (uitvoeren van de administratieve (verplichte) taken bij afval, het op orde brengen en houden van het areaal voor afval en het opstellen van een beheerplan voor het afvalmeubilair).

Hiermee wordt de kwaliteit van de milieustraten en de daarbij behorende dienstverlening verbeterd.

De kosten voor de formatie-uitbreiding worden meegenomen bij de berekening van de afvalstoffenheffing en zal naar verwachting leiden tot een hoger tarief (naast de gebruikelijke indexering).

Naast de mogelijke verhoging van het afvalstoffentarief in verband met de formatie-uitbreiding, wordt bij het opstellen van de begroting 2024 ook de berekening van de afvalstoffenheffing herijkt, omdat deze niet meer in overeenstemming lijkt met de werkelijke kosten en opbrengsten. Ook dit kan leiden tot een aanpassing van het tarief naast de gebruikelijke indexering.

Buitendienst

Bij de buitendienst is een aantal medewerkers in een langdurig ziekteverlof gekomen. Voor deze medewerkers dient in- of extern gezocht te worden naar passend werk. Dit zorgt voor een uitbreiding van de formatie.

De dekking is het vrijvallende budget van de Woon Omgevingsploeg. Deze is gestopt, omdat er nog nauwelijks mensen deelnamen (weinig werkzoekenden).

Uitvoeringsprogramma+ verkeersveiligheid

Het verbeteren van de verkeersveiligheid binnen onze gemeente is belangrijk. Daarom worden ook in 2024 verschillende verkeersveiligheidsprojecten uitgevoerd. Veel van deze projecten worden gecombineerd met groot onderhoud. Het is niet mogelijk om alle verkeersveiligheidsambities te combineren met onderhoudswerkzaamheden. Daarom hebben we ook solitaire verkeersveiligheidsprojecten. In de meeste gevallen zijn er subsidie mogelijkheden.

We hebben de ambitie om vier solitaire verkeersveiligheidsprojecten uit te voeren in 2024. Voor drie van vier projecten is subsidie toegekend door de provincie. Dit betreffen de Ambachtstraat (verbeteren fietsoversteek), Parklaan (inrichting als een 30km zone) en Laerweye (inrichting als een 30km zone). Voor één project is moet nog een subsidie aanvraag gedaan worden. Dat betreft de Tilburgseweg Moergestel (aanpassen weg van 80 km/uur naar 60 km/uur ter voorkoming van ongewenst sluijverkeer).

We willen graag de veiligheid voor langzaam verkeer en met name fietsers verbeteren. We hebben daarvoor al een ingreep gedaan in het gebied Kerkstraat Hoogstraat en we werken aan een oplossing voor het sluijverkeer door Moergestel (zie pag. 17 Rondweg Moergestel). Om de veiligheid te vergroten starten we de komende jaren, met onze inwoners, steeds jaarlijks met de verkeerstechnische aanpak van minimaal één verkeersknelpunt. Ook hier proberen we weer zoveel mogelijk werk met werk te maken.

Willem v/d Aa park - Speelvoorzieningen

Sporten, bewegen en spelen zijn belangrijke bezigheden die bijdragen aan preventie. Op korte termijn wordt de herinrichting van het Willem v/d Aa park uitgevoerd. Het voorstel is om dan ook gelijk de speelvoorzieningen aan te pakken.

7. Samenredzaam Oisterwijk

Inleiding

Doel van dit programma is een Samenredzaam Oisterwijk. Dat betekent dat inwoners, ondernemers, (zorg)organisaties en de gemeente er samen voor zorgen dat iedereen mee kan doen. Met inwoners waar dit (tijdelijk) niet zo is, zoeken we naar een oplossing, zo licht als mogelijk - zo zwaar als nodig. De zorg moet ook betaalbaar zijn voor de gemeente om zorg, nu en in de toekomst, te garanderen voor wie dat écht nodig heeft.

Inwoners ervaren dat ze worden geholpen op een manier die past bij de 4 bouwstenen (Inclusief, Dichtbij, Duidelijk & Begrijpelijk en Integraal) van een Samenredzaam Oisterwijk.

Mondiaal en landelijk doen zich ontwikkelingen voor die (in)direct gevolg hebben voor het brede sociaal domein in Oisterwijk.

Energiecrisis

De energiecrisis heeft gevolgen voor onze maatschappelijke partners (hogere energierekeningen voor locaties). Door de hoge inflatie i.c.m. de energiecrisis krijgen steeds meer inwoners (financiële) problemen. We hebben al veel maatregelen genomen om mensen met lage en middeninkomens te helpen. Dit zal de komende jaren ertoe leiden dat meer inwoners een beroep doen op onze minimaregelingen en op voorzieningen zoals Voedselbank en Leergeld. Ook voorzien we hierdoor een toename van schuldenproblematiek waardoor we onze dienstverlening op het gebied van vroegsignalering en schuldhulpverlening mogelijk moeten uitbreiden.

Vluchtelingenstromen

Door de oorlog in Oekraïne, maar mogelijk ook door de aardbeving in Syrië en Turkije, nemen de vluchtelingenstromen toe. We zagen afgelopen jaar al dat het huidige systeem deze stroom niet aankan. De komende jaren zullen we aan de slag gaan om de overgang van asielopvang naar huisvesting en integratie in Oisterwijk nog verder te verbeteren.

De omvang en samenstelling van de asielinstroom verandert steeds. Ook zijn er niet altijd woningen beschikbaar voor vergunninghouders, bijvoorbeeld door krapte op de woningmarkt. De Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen is opgesteld om beter op zulke veranderingen te kunnen inspelen. De komende jaren zullen we aan de slag gaan om de overgang van asielopvang naar huisvesting en integratie in Oisterwijk nog verder te verbeteren. Dit kan invloed hebben op zowel onze uitvoeringscapaciteit als de kosten voor inburgering en participatie (trajecten, uitkeringen, bijzondere bijstand).

Arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt zorgt voor afname van de kwaliteit van dienstverlening. Binnen het brede Sociaal Domein (zorgaanbieders, basisstructuur, vervoer, huisartsen, gemeente, etc.) zien we een risico op daling van de kwaliteit van dienstverlening, omdat er niet genoeg personeel is om (wettelijke) taken namens de gemeente goed uit te voeren.

Hervormingsagenda jeugd

Het welzijn van onze jeugd staat toenemend onder druk, onder andere door de nasleep van corona. De problemen in de jeugdzorg zijn groot: lange wachtlijsten, vertrekkend personeel en een groeiende groep jongeren die zorg nodig heeft. De jeugdhulp moet daarom beter. Gemeenten willen aan de slag met het verbeteren van de jeugdhulp. Voldoende financiële middelen en inhoudelijke verbeteringen van het stelsel zijn daarbij belangrijk. Daar ligt ook het belang van de Hervormingsagenda: zorgen voor een betere jeugdzorg en financiële beheersbaarheid van het stelsel. In de Hervormingsagenda Jeugd staan maatregelen om de jeugdzorg te verbeteren en de kosten te verlagen. In 2023 worden afspraken gemaakt over de inkoop en met organisaties van specialistische jeugdzorg op regionaal en landelijk niveau. Vanaf 2024 vindt de uitvoering daarvan plaats.

Verharding maatschappij

Verder zien wij een verharding van de maatschappij die ervoor zorgt dat er zowel binnen het zorg- en veiligheidsdomein maar ook binnen de samenredzaamheid en het nabuurschap risico's ontstaan waardoor bestaand beleid mogelijk niet meer voldoende zal zijn.

Daarnaast spelen er in gemeente Oisterwijk de volgende ontwikkelingen.

Verbinden zorg- en veiligheidsdomein

Het zorg- en het veiligheidsdomein hebben veel raakvlakken en de problematieken zijn vaak domein overstijgend. Gelet op de huidige geopolitieke situatie is het niet uit te sluiten dat zorg- en veiligheidsvraagstukken zullen toenemen. Taken die de politie uitvoerde komen meer bij de gemeente te liggen, bijvoorbeeld als het gaat om verwarde personen of uitbuiting arbeidsmigranten. Wij zullen dus in moeten zetten op een goede verbinding tussen deze twee domeinen voor een effectieve samenwerking, waarmee wij mensen sneller kunnen helpen en beschermen. Dit vereist opleiding van personeel en systemen die hierbij ondersteunen. Daarnaast zullen wij ons ook intensiever richten op een preventieve aanpak; deze vereist een integrale werkwijze waarin we vraagstukken in samenhang zullen benaderen.

Ontwikkelthema's lokaal plan gemeente - WSD borgen

Het Algemeen bestuur van WSD heeft in 2020 het koersdocument WSD "Gezamenlijk door ontwikkelen" vastgesteld. Om de visie te realiseren zijn de WSD gemeenten op zoek naar een vorm van samenwerking met de WSD, waarbij de lokale situatie in het sociaal domein wordt versterkt door de expertise van de WSD. De samenwerking tussen de gemeente en de WSD vormt de basis om onze inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen bij het uitvoeren van zinvolle dagactiviteiten en de ontwikkeling naar werk. Omdat dit per gemeente kan verschillen, is het nodig de lokale afspraken en ontwikkelthema's vast te leggen in een lokaal plan.

De ontwikkelthema's hebben betrekking op:

- a. Een bestandsanalyse van het uitkeringsbestand
- b. Brede doelgroep jongeren
- c. Oud statushouders
- d. Ontwikkelingsgerichte Arbeidmatige Dagbesteding (OAD)

Ambities Jeugdwerkloosheidsvrije zone borgen

De meeste jongeren vinden op eigen kracht hun plek in de maatschappij. Maar dat is niet voor alle jongeren tussen de 16 en 27 jaar vanzelfsprekend. Ze gaan niet naar school, hebben geen baan en worden vaak geconfronteerd met verschillende problemen tegelijk. Voor de gemeente, onderwijsinstellingen, hulpverleners en werkgevers is het dé uitdaging om deze jongeren op maat te begeleiden. Op lokaal niveau willen we toewerken naar een structurele, lokale inbedding (uitbreiding van de inzet jongerenregisseur) die aansluit bij het met de regio opgezette programma Jeugdwerkloosheidsvrije zone. Door hierop te investeren zullen er op lange termijn minder uitkeringen verstrekt worden.

Transformatie naar aanleiding van de nieuwe inkoop WMO, jeugd en OAD

Per 1 januari 2023 is de nieuwe inkoop Sociaal Domein gestart. We willen in de regio meer gebiedsgericht organiseren en werken, zodat we met de maatwerkvoorzieningen beter kunnen verbinden met de voorliggende voorzieningen. Deze transformatie gaat plaatsvinden in 2024 in samenwerking met de coalitie van zorgaanbieders, organisaties in de basisstructuur en de GHO-gemeenten. We proberen dit budgetneutraal te doen via de reserve innovatie HvB.

Herziening Subsidiebeleid

We gaan in 2023 starten met de herziening van ons subsidiebeleid, met als doel dat subsidies beter ingezet kunnen worden als middel om beleidsdoelen te behalen. Besluitvorming zal plaats vinden in 2024 en de uitwerking hiervan zal gevolgen hebben voor 2025 en verder.

WMO Regiovervoer

Binnen het regiovervoer zullen verschillende aanpassingen plaatsvinden. Enerzijds worden er besparingsmaatregelen doorgevoerd per 1 juli 2023, die in 2024 effect zullen hebben. Het gaat hier om het verlagen van het jaarlijkse kilometerbudget en een hogere eigen bijdrage tijdens spits tijden.

Tegelijkertijd zullen er aanpassingen in het systeem moeten komen om het toekomstbestendig te houden (nieuw meerjarenprogramma regiovervoer). In het (regio)vervoer is namelijk een groot personeelstekort waardoor de kwaliteit van de dienstverlening niet houdbaar is.

Onderzoek naar de gevolgen van vergrijzing

De dubbele vergrijzing in Oisterwijk zal steeds meer invloed hebben op de begroting. In 2023 doen we onderzoek naar de gevolgen van vergrijzing in Oisterwijk. Daarmee krijgen we een beter beeld van de (financiële) gevolgen op de WMO. In 2024 gaan we aan de slag met de uitkomsten van het onderzoek naar de vergrijzing.

Gegevensuitwisseling

De wet Verbeteren uitwisselen matchingsgegevens (vum) maakt het mogelijk om gegevens binnen het sociaal domein beter te matchen, zodat gemeenten een beter inzicht krijgen in de populatie. Hiervoor moeten systemen worden doorontwikkeld. Wat dit precies betekent wordt in 2024 onderzocht.

Gastouders

In de grote steden is in de afgelopen jaren geïnvesteerd in de ontwikkeling van een speciaal trainingsprogramma voor gastouders om de educatieve kwaliteit te versterken. Daarbij is de afspraak gemaakt dat kleinere gemeenten hiervan mogen profiteren. De mogelijkheid van deelname in 2024 door de gastouders uit Oisterwijk wordt verkend.

Bibliotheek

In Haaren wordt gekeken naar de mogelijkheden van de realisatie van een bibliotheekvoorziening.

Autonome / wettelijke ontwikkelingen

De autonome resp. wettelijke ontwikkelingen zijn onontkoombaar en moeten worden verwerkt in de begroting. Zie hiervoor de bijlage.

GGD

Door wijziging van het basispakket komt er een verschuiving van diensten die nu nog extra / apart ingekocht worden en naar het basispakket gaan per 2024.

Actieplan Huiselijk geweld en Kindermishandeling

In de regio is het actieplan Huiselijke geweld en Kindermishandeling opgesteld. De uitvoering hiervan ligt bij de lokale toegangen. Personeel van LWO zal hiervoor worden getraind.

Jongerenwerk – accommodatie

We gaan investeren in modern jongerenwerk; in 2023 is een raadsbesluit genomen voor het beheer en gebruik van een jeugdaccommodatie in 2023 en 2024. In 2024 worden de eerste ervaringen geëvalueerd en wordt gekeken naar de eventuele voortzetting na 2024.

Participatiewet in balans

Participatie gaat over meedoen in de samenleving. Over gezien worden en kansen krijgen om bij te dragen naar vermogen. Meedoen klinkt simpel, maar lukt toch niet altijd. Als het moeilijk is om op eigen kracht te participeren, dan is er een vangnet: de Participatiewet. Een wet die mensen ondersteunt als de bestaanszekerheid in gevaar komt. Vaak doet de Participatiewet dat goed, maar er zijn ook momenten waarop de wet niet uitpakt zoals de bedoeling was. Soms veroorzaakt dat zelfs grote problemen.

Op dit moment ervaren mensen drie problemen met de Participatiewet:

- a. De ondersteuning is beperkt
- b. Het sanctieregime is streng
- c. De bestaanszekerheid is te complex georganiseerd

De Minister heeft maatregelen aangekondigd rondom de herziening van de Participatiewet: De Participatiewet in balans. Dit plan is gericht op eenvoud en menselijke maat.

De financiële effecten en eventuele compensatie vanuit het Rijk zijn nog niet duidelijk.

Wensen en ambities

De wensen en ambities komen voort uit het coalitieakkoord of door de raad vastgesteld beleid. Hiervoor is een keuze om ze wel of niet uit te voeren. Onderstaande thema's zijn wel in de PPN verwerkt. Zie hiervoor de bijlage.

Buurtgezinnen

We versterken de preventie op het gebied van opvoedondersteuning door het project Buurtgezinnen, dat na een positieve pilotperiode vanaf april 2023 structureel is opgenomen in ons aanbod. De dekking wordt gerealiseerd door lagere kosten bij Jeugd.

Jongerenregisseur

De jongerenregisseur voert beleid uit dat zowel vanuit de Jeugdwet als vanuit de Jeugdwerkloosheidsvrije zone wordt ingezet. Deze regisseur benadert actief en laagdrempelig

alle jongeren die tussen wal en schip vallen. Zij gaan niet meer naar school, hebben geen werk en geen uitkering. Deze jongeren belanden vaker dan gemiddeld in de uitkering, in uitbuitingssituaties of in de criminaliteit. Voor deze jongeren worden participatietrajecten op maat ingezet zodat hun kansen op een (toekomstige) baan of participatie in de maatschappij vergroten. Ook bestaat er minder kans dat zij langdurig afhankelijk worden van een uitkering of zorg. De dekking wordt gerealiseerd door lagere kosten bij arbeidsparticipatie.

Projectleider Community building Woonzorg

In het Uitvoeringsprogramma staat benoemt welke acties we in 2024 gaan uitvoeren om de Woonzorgvisie verder te implementeren. Bijvoorbeeld het creëren van ruimtes waar mensen samen kunnen komen. Voor de uitvoering is ook een projectleider voor community building nodig. Dekking komt uit de specifieke uitkering GALA (Gezond en Actief Leefstijl akkoord).

Gezond en Actief Leefstijl Akkoord (GALA)

GALA is een nieuw initiatief vanuit het Rijk. Hierbij worden bestaande programma's en subsidies samengevoegd tot één grote regeling, waar gemeenten een aanvraag voor kunnen doen om gezondheid, bewegen en sporten te bevorderen. Deze specifieke uitkering vervangt dus verschillende huidige subsidies. De gemeente moet hier dus wel een aanvraag voor indienen, anders loopt de gemeente ook die subsidies mis. Deze regeling wordt budgetneutraal opgenomen in de begroting.

BIJLAGE 1 Verwerkte ontwikkelingen in PPN

Programma 1 Dienstverlenend

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Programma 1 Dienstverlenend				
Nieuwe CAO / Indexering salarissen	-1.077	-1.077	-1.077	-1.077
Indexering overige kosten	-500	-500	-500	-500
Huisvesting gemeentewerf	-50	-50	-50	-50
Raad en Jongerenparticipatie	-30	-30	-30	-30
Formatie griffie	-35	-35	-35	-35
Toeristenbelasting	-50	-50	-50	-50
Bedrijfsmiddelenplan	-23	25	25	-46
Rentelasten	-25	-150	-275	-350
Verkiezingen	-17	-17	-17	-17
Totaal lasten	-1.807	-1.884	-2.009	-2.155
Nieuwe CAO / Indexering salarissen	1.077	1.077	1.077	1.077
Huisvesting gemeentewerf	50	0	0	0
Correctie kapitaallasten	0	72	0	0
Totaal baten	1.127	1.149	1.077	1.077
Saldo	-680	-735	-932	-1.078

Programma 2 Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Programma 2 Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig				
Aanbesteding onderhoud openbare ruimte	-590	-590	-590	-590
Vervanging brug 19 Aboomsestraat	0	-13	-13	-13
Actualisatie Mobiliteitsplan	-50	0	0	0
Duurzaamheid - CDOKE (personele capaciteit)	-592	-597	-597	-597
Flexwonen	-39	-39	-39	-39
Verduurzaming openbare verlichting	-75	-75	-75	-75
Afval	-139	-139	-139	-139
Buitendienst	-61	-61	-61	-61
Uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid	-129	-129	-129	-129
Willem v/d Aa park - speelvoorzieningen	-8	-8	-8	-8
Totaal lasten	-1.683	-1.650	-1.650	-1.650
Aanbesteding onderhoud openbare ruimte	150	150	150	150
Duurzaamheid - Uitkering CDOKE	592	597	597	597
Afval	139	139	139	139
Buitendienst	46	46	46	46
Uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid	40	40	40	40
Totaal baten	967	972	972	972
Saldo	-715	-678	-678	-678

Programma 3 Samenredzaam

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
<i>(Bedragen x € 1.000)</i>				
Programma 3 Samenredzaam				
GGD	-73	-73	-73	-73
Actieplan Huiselijk geweld en kindermishandeling	-30	-30	-30	-30
Jongerenwerk - accommodatie	-125	0	0	0
Participatiewet in balans	PM	PM	PM	PM
Buurtgezinnen	-50	-50	-50	-50
Jongerenregisseur	-48	-48	-48	-48
Projectleider community building woonzorg	-50	-50	-50	0
Gezond en Actief Leefstijl Akkoord (GALA)	-583	-583	-583	0
Totaal lasten	-960	-834	-834	-201
Jongerenwerk - accommodatie	125	0	0	0
Buurtgezinnen	50	50	50	50
Jongerenregisseur	48	48	48	48
Projectleider community building woonzorg	50	50	50	0
Gezond en Actief Leefstijl Akkoord (GALA)	583	583	583	0
Totaal baten	856	731	731	98
Saldo	-103	-103	-103	-103

BIJLAGE 2 Gehonoreerde formatie-uitbreiding

In onderstaande tabel is de formatie-uitbreiding opgenomen, die in de begroting 2024 wordt verwerkt en waarvoor dekking is.

<i>(Bedragen x € 1.000)</i>	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Communicatieadviseur *)	-64	-64	-64	-64
Jongerenregisseur	-48	-48	-48	-48
Programmamanager/Woonregisseur	-108	-108	-108	-108
Projectondersteuner Versnelling woningbouw	-78	-78	-78	-78
Beleidsmedewerker RO	-96	-96	-96	-96
Projectleider warmtetransitie *)	-96	-96	-96	-96
Projectleider circulaire economie *)	-96	-96	-96	-96
Projectondersteuner REKS *)	-69	-69	-69	-69
Locatiebeheerder milieustraten	-69	-69	-69	-69
Beheerder afval	-69	-69	-69	-69
Buitendienst	-61	-61	-61	-61
Projectleider community building woonzorg	-50	-50	-50	-50
Totaal Gehonoreerde formatie-uitbreiding	-904	-904	-904	-904

*) Dekking is de 'Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid' (CDOKE). Zie ook Hoofdstuk 6 Duurzaamheid.